

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o ukončení štúdia v strednej odbornej škole – realizácia záverečných skúšok v systéme duálneho vzdelávania v školskom roku 2018/2019 v SR

Stav realizácie záverečnej skúšky (ZS) v systéme duálneho vzdelávania (SDV) bol hodnotený v 9 štátnych stredných odborných školách (SOŠ), z nich 1 mala vyučovací jazyk slovenský a maďarský. Sledovaných bolo 163 žiakov (z toho 64 zapojených v SDV) v 9 vyučovaných odboroch (*autoopravár – mechanik; autoopravár – elektrikár; autoopravár – karosár; autoopravár – lakovník; mechanik špecialista automobilovej výroby; kuchár; hostinský, hostinská; obrábač kovov; kaderník*).

Cieľom vykonaných školských inšpekcií bolo nielen overenie súladu organizácie a realizácie záverečnej skúšky s právnymi predpismi, ale aj porovnanie preukázaných vedomostí, zručností a schopností žiakov na ZS pripravujúcich sa v SDV so zručnosťami a vedomosťami žiakov, ktorí sa v SDV nevzdelávali. Z tohto dôvodu boli výsledky a výkony žiakov pripravovaných v SDV porovnávané s ďalšími skupinami žiakov v závislosti od miesta vykonávania ich praktickej prípravy počas štúdia.

Pripravenosť škôl na záverečné skúšky

Riaditelia škôl vymenovali do **skúšobných komisií (SK)** stálych a ďalších členov, ktorými boli aj zástupcovia zamestnávateľov, u ktorých sa žiaci pripravovali v SDV, a tiež **delegovaní** zástupcovia subjektov koordinácie odborného vzdelávania a prípravy (*Slovenská obchodná a priemyselná komora nedelegovala svojho zástupcu do SK 1 školy¹*). Nedostatky v pripravenosti sa vyskytli v 2 školách – riaditeľ jedného subjektu² nevymenoval do SK zástupcu zamestnávateľa ani delegovaného zástupcu stavovskej organizácie (*zástupca stavovskej organizácie pôsobil ako člen SK iba na základe delegačného listu vydaného príslušnou stavovskou organizáciou; bol zároveň aj zástupcom zamestnávateľa*), v druhej SOŠ³ zástupca zamestnávateľa ako člen SK nebol vymenovaný v stanovenom termíne. Všetci členovia SK spĺňali legislatívou určené predpoklady. Možnosť prizvať odborníka z praxe využili 3 SOŠ⁴ (*odborní kaderník, autoopravár – mechanik, autoopravár – elektrikár*).

Témy pre všetky časti skúšok boli vyhotovené v požadovanom počte s uvedenými učebnými pomôckami a schválené riaditeľmi škôl na návrh predsedov predmetových komisií. Vypracovali ich učители a majstri odbornej výchovy, pri praktickej časti prevažne aj v spolupráci so zamestnávateľmi, v súlade s obsahovými a výkonovými štandardami pre praktickú prípravu uvedenými v príslušnom štátnom vzdelávacom programe. Všetky subjekty ich predložili na vyjadrenie vecne príslušnej stavovskej alebo profesijnej organizácii a tieto následne v stanovenom termíne (*s výnimkou Republikovej únie zamestnávateľov v 1 SOŠ⁵*) vyslovili súhlasné stanovisko, bez pripomienok k obsahu.

¹ Stredná odborná škola technická, Esterházyovcov 712/10, Galanta

² Stredná odborná škola technická, Kukučínova 483/12, Poprad

³ Stredná odborná škola techniky a služieb, Cintorínska 4, Nitra

⁴ Stredná odborná škola letecko – technická, Legionárska 160, Trenčín; Stredná odborná škola technická, Esterházyovcov 712/10, Galanta; Stredná odborná škola kaderníctva a vizážistiky, Svätoplukova 2, Bratislava

⁵ Hotelová akadémia, Čs. brigády 1804, Liptovský Mikuláš

Organizácia a priebeh záverečnej skúšky

Školy dodržali termín konania ZS v riadnom skúšobnom období, rešpektovali stanovené poradie i čas trvania jednotlivých častí a vytvorili vhodné podmienky aj pre 29 žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Písomná časť

Písomná časť ZS prebiehala za aktívnej účasti členov SK, ktorí dohliadali na korektný priebeh skúšky, bez rušivých momentov. V 2 kontrolovaných subjektoch⁶ vykonával počas doby realizácie skúšky dozor len 1 člen SK. V inej SOŠ⁷ konali žiaci skúšku pod dohľadom administrátorov menovaných riaditeľom školy, ktorí však neboli členmi SK.

Žiaci pripravujúci sa v SDV dosiahli rovnaké **výsledky** (na základe priemernej známky) ako žiaci, ktorých miestom výkonu odborného výcviku (OV) boli dielne škôl. Najlepšiu priemernú známku (2,4) dosiahli žiaci, ktorí vykonávali OV u zamestnávateľa, ktorý zároveň zabezpečoval praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV (tab. 1).

Tabuľka 1 – Prospech žiakov na písomnej časti ZS (podľa miesta vykonávania odborného výcviku)

	Miesto výkonu odborného výcviku žiakov počas štúdia	Počet žiakov	Prospech žiakov na písomnej časti ZS
1.	pracovisko praktického vyučovania (SDV)	64	2,9
2.	pracovisko zamestnávateľa, ktorý zároveň zabezpečoval praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV	10	2,4
3.	pracovisko iného zamestnávateľa	52	2,6
4.	prevažne dielňa (2. a 3. ročník)	37	2,9

Praktická časť

Miestom výkonu (tab. 2) ZS žiakov, ktorí sa pripravovali počas štúdia v SDV, boli prevažne pracoviská praktického vyučovania (4 žiaci vzdelávaní v SDV absolvovali ZS v dielňach škôl). Na týchto pracoviskách vykonali praktickú časť skúšky aj žiaci mimo SDV, ktorí realizovali OV u takého zamestnávateľa, ktorý zabezpečoval praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV.

Ostatní žiaci mimo duálneho vzdelávania vykonali praktickú časť ZS najmä v dielňach škôl, alebo na pracoviskách iných zamestnávateľov.

Tabuľka 2 – Miesto vykonávania odborného výcviku žiakov a miesto výkonu praktickej časti ZS

1.	Počet žiakov vzdelávaných v systéme duálneho vzdelávania (odborný výcvik sa uskutočňoval na pracovisku praktického vyučovania)	64
	· z nich počet žiakov vykonávajúcich PČOZ na pracovisku praktického vyučovania	60
	· z nich počet žiakov vykonávajúcich PČOZ v dielňach školy	4
2.	Počet žiakov vykonávajúcich odborný výcvik na základe zmluvy na pracovisku zamestnávateľa, ktorý zároveň zabezpečoval praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV	6
	· z nich počet žiakov vykonávajúcich PČOZ na tomto pracovisku	6
3.	Počet žiakov vykonávajúcich odborný výcvik na základe zmluvy na pracovisku iného zamestnávateľa	56
	· z nich počet žiakov vykonávajúcich PČOZ na tomto pracovisku	32
	· z nich počet žiakov vykonávajúcich PČOZ v dielňach školy	24
4.	Počet žiakov vykonávajúcich odborný výcvik v dielňach škôl	37
	· z nich počet žiakov vykonávajúcich PČOZ v dielni	37

⁶ Stredná odborná škola techniky a služieb, Cintorínska 4, Nitra; Stredná odborná škola kaderníctva a vizážistiky, Svätoplukova 2, Bratislava

⁷ Stredná odborná škola technická, Kukučínova 483/12, Poprad

Táto časť ZS sa vo viacerých školách realizovala v rovnakom čase na viacerých miestach, preto priebeh skúšky nebol zabezpečený komisiami v kompletnom zložení (*najčastejšie žiaci vykonávali ZS pod dohľadom majstrov odbornej výchovy a inštruktorov*). Prítomní členovia sledovali činnosť žiakov, v prípade potreby ich usmerňovali alebo pomáhali kontrolnými otázkami, pri hodnotení výsledkov praktickej časti postupovali objektívne, v súlade s právnymi predpismi a vopred vypracovanými kritériami.

Pre žiakov boli na všetkých miestach výkonu ZS (*pracovisko praktického vyučovania, pracovisko zamestnávateľa alebo dielňa*) vytvorené vhodné **priestorové a materiálo-technické podmienky** na reálne overenie získaných vedomostí a zručností. Výraznejší rozdiel vo vybavení priestorov bol pozorovaný len v 1 odbore (*autoopravár – elektrikár*), kde na pracovisku praktického vyučovania žiaci mali k dispozícii modernejšie priestory a materiálne zariadenie ako žiaci v dielňach školy.

Prostredie, v ktorom sa skúšky realizovali, spĺňalo tiež požiadavky **na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia**, žiaci použili predpísaný odev, obuv a ochranné pracovné prostriedky (*okrem žiakov v odboroch autoopravár – elektrikár⁸ a autoopravár – mechanik⁹, ktorých nevhodná úprava pracovného oblečenia alebo nevyužívanie ochranných pracovných pomôcok nepriaznivo ovplyvnila výsledné hodnotenie skúšky*).

Úroveň preukázaných zručností a poznatkov absolventov bola vo vzťahu k cieľovým požiadavkám rôzna, pričom medzi žiakmi pripravujúcimi sa v SDV a žiakmi, ktorí sa vzdelávali počas štúdia mimo SDV, boli v 3 kontrolovaných odboroch pozorované rozdiely (*vyššia úroveň praktických zručností žiakov pripravovaných v SDV bola zistená v učebných odboroch: autoopravár – karosár¹⁰; kuchár¹¹; kaderník¹²*).

Žiaci všetkých sledovaných skupín (*podľa miesta vykonávania OV počas štúdia*) zväčša preukázali zručnosť pri práci s pomôckami, náradím a prístrojmi, pri voľbe technologického postupu však viacerí potrebovali usmernenie inštruktora alebo majstra odbornej výchovy (*nízka úroveň zručností žiakov vzdelávaných v SDV vo vzťahu k profilu absolventa bola pozorovaná v učebnom odbore hostinský, hostinská¹³; žiačky sa dopúšťali chýb v postupoch a spôsoboch práce*).

Najlepšie **výsledky** (*na základe priemernej známky*) v praktickej časti ZS (tab. 3) dosiahli žiaci realizujúci OV u zamestnávateľov, ktorí zároveň zabezpečovali praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV (1,5), za nimi nasledovali žiaci vykonávajúci OV u iného zamestnávateľa (1,7). Horšie (*aj napriek tomu, že medzi jednotlivými skupinami žiakov neboli zistené výrazné rozdiely v priemernej známke*) získali žiaci vzdelávaní v SDV (1,9) a absolventi, ktorých miestom výkonu OV boli prevažne dielne škôl (2,2).

Tabuľka 3 – Prospech žiakov na praktickej časti ZS (podľa miesta vykonávania odborného výcviku)

	Miesto výkonu odborného výcviku žiakov počas štúdia	Počet žiakov	Prospech žiakov na praktickej časti ZS
1.	pracovisko praktického vyučovania (SDV)	64	1,9
2.	pracovisko zamestnávateľa, ktorý zároveň zabezpečoval praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV	10	1,5
3.	pracovisko iného zamestnávateľa	52	1,7
4.	prevažne dielňa (2. a 3. ročník)	37	2,2

⁸ Stredná odborná škola automobilová, Moldavská cesta 2, Košice

⁹ Stredná odborná škola letecko – technická, Legionárska 160, Trenčín

¹⁰ Stredná odborná škola automobilová, Moldavská cesta 2, Košice

¹¹ Hotelová akadémia, Čs. brigády 1804, Liptovský Mikuláš

¹² Stredná odborná škola kaderníctva a vizážistiky, Svätoplukova 2, Bratislava

¹³ Stredná odborná škola obchodu a služieb, Jilemnického 24, Trenčín

Ústna časť

Ústna časť skúšky sa uskutočnila za prítomnosti všetkých členov SK (*1 zástupca SOPK¹⁴ sa však dostavil na ZS až po vyskúšaní väčšiny žiakov*). Skúšajúci učitelia vytvárali pozitívnu atmosféru, kládli pomocné a doplňujúce otázky, ktorými podnecovali žiakov k prezentácii nadobudnutých vedomostí, snažili sa ich viesť k prepojeniu teoretických poznatkov s praktickými. Hodnotenie a klasifikácia žiakov boli objektívne, skúšajúci dodržiavali stanovené kritériá hodnotenia a výslednú známku schválili všetci členovia SK.

Úroveň prezentovaných vedomostí žiakov pripravujúcich sa v SDV v porovnaní so žiakmi, ktorí sa vzdelávali počas štúdia mimo SDV, sa prevažne nelíšila, iba v niektorých prípadoch bola lepšia (v odbore *autoopravár – mechanik¹⁵ bola preukázaná u žiakov vzdelávaných v SDV lepšia schopnosť argumentácie na základe praktických skúseností a aplikácie osvojených poznatkov a zručností*) alebo aj horšia (v odbore *kaderník¹⁶ žiaci mimo SDV preukázali lepšie teoretické vedomosti ako žiaci vzdelávaní v SDV; v odbore mechanik špecialista automobilovej výroby¹⁷ žiaci mimo SDV okrem lepších teoretických vedomostí preukázali aj lepšiu schopnosť používať schválené učebné pomôcky i komunikovať*).

Pri príprave a odpovediach žiaci prevažne využívali schválené pomôcky (*okrem odboru kaderník¹⁸, v ktorom žiačky z veľkého množstva pripravených pomôcok nevyužili žiadnu*) a písomnú prípravu. Niektorí jednotlivci preukázali prevažne nižšiu mieru komunikačných zručností, ich verbálny prejav bol zväčša málo samostatný, odpovedali stroho (*žiačky odboru hostinský, hostinská¹⁹ prejavili slabé vyjadrovacie schopnosti so závažnými medzerami v plynulosti a správnosti prezentovaných osvojených odborných vedomostí*), málo argumentovali a zdôvodňovali svoje stanoviská; iní dokázali využiť svoje praktické skúsenosti a nadobudnuté poznatky až po nabádaní skúšajúcich členov SK. Celková úroveň preukázaných vedomostí a poznatkov žiakov zodpovedala profilu absolventa príslušného odboru a výsledkom dosahovaným počas štúdia.

V poslednej časti ZS (tab. 4) dosiahli žiaci vzdelávaní v SDV rovnaké **výsledky** (*na základe priemernej známky*) ako žiaci, ktorých miestom výkonu OV bola dielňa školy (2,6). Najlepšiu a zároveň rovnakú priemernú známku (2,1) získali žiaci vykonávajúci OV na pracovisku zamestnávateľa (*vrátane takého, ktorý zároveň zabezpečoval praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV*).

Tabuľka 4 – Prospech žiakov na ústnej časti ZS (podľa miesta vykonávania odborného výcviku)

	Miesto výkonu odborného výcviku žiakov počas štúdia	Počet žiakov	Prospech žiakov na ústnej časti ZS
1.	pracovisko praktického vyučovania (SDV)	64	2,6
2.	pracovisko zamestnávateľa, ktorý zároveň zabezpečoval praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV	10	2,1
3.	pracovisko iného zamestnávateľa	52	2,1
4.	prevažne dielňa (2. a 3. ročník)	37	2,6

Z dôvodu posúdenia úrovne preukázaných vedomostí a zručností absolventov boli zástupcom zamestnávateľov – členom SK a delegovaným zástupcom subjektov koordinácie odborného vzdelávania a prípravy zadané **dotazníky**, z ktorých vyplynulo, že žiakom najviac chýbajú najmä odborné teoretické vedomosti vo vzťahu k vykonávaným pracovným činnostiam a ich aplikácia, adekvátne komunikačné zručnosti a niektorým žiakom aj manuálna zručnosť. Z požadovaných osobnostných predpokladov absentovali u žiakov, podľa ich názoru,

¹⁴ Stredná odborná škola techniky a služieb, Cintorínska 4, Nitra

¹⁵ Stredná odborná škola letecko – technická, Legionárska 160, Trenčín

¹⁶ Stredná odborná škola kaderníctva a vizážistiky, Svätoplukova 2, Bratislava

¹⁷ Stredná odborná škola techniky a služieb, Pod amfiteátrom 7, Levice

¹⁸ Stredná odborná škola kaderníctva a vizážistiky, Svätoplukova 2, Bratislava

¹⁹ Stredná odborná škola obchodu a služieb, Jilemnického 24, Trenčín

zodpovednosť za kvalitu výsledku svojej činnosti, dôslednosť a schopnosť konať samostatne. Mnohí respondenti uviedli, že žiaci nemajú záujem o vybraný odbor (*je možné predpokladať, že po ukončení vzdelávania viacerí nebudú vykonávať činnosť, v ktorej sa vzdelávali*). Zástupca zamestnávateľa v odbore *autoopravár – elektrikár* vyjadril presvedčenie, že negatívny vplyv na prípravu žiakov na povolanie mali zastarané učebné osnovy, v dôsledku ktorých žiaci síce disponovali teoretickými vedomosťami, veľká časť z nich však nebola uplatniteľná v praxi na pracovisku zamestnávateľa. Niektorí zástupcovia zamestnávateľov by odporúčali realizovať praktickú prípravu žiakov v SDV v 1. ročníku v školách (*získanie základných pracovných zručností*) a až následne vykonávať odbornú prípravu v reálnych prevádzkových podmienkach firiem. Zároveň navrhli uzatváranie učebných zmlúv so žiakmi až v priebehu 2. polroka 1. ročníka, po adaptovaní sa žiakov na špecifiká zvoleného odboru.

Porovnanie dosiahnutých výsledkov žiakov na záverečnej skúške v nadväznosti na miesto vykonávania odborného výcviku počas štúdia

Úroveň zručností a vedomostí absolventov **preukázaných** na ZS bola podľa zistení školských inšpektorov rôzna, pričom medzi žiakmi pripravujúcimi sa v SDV a žiakmi vzdelávanými mimo SDV boli rozdiely pozorované v *praktickej* časti ZS v 3 SOŠ (v 3 učebných odboroch), kde žiaci, ktorí sa vzdelávali v SDV, preukázali zručnosti na vyššej úrovni ako ostatní žiaci; v *ústnej* skúške boli v 3 školách rozdiely pozorované v prospech (1 odbor), ale aj v neprospech žiakov pripravovaných v SDV (2 odbory).

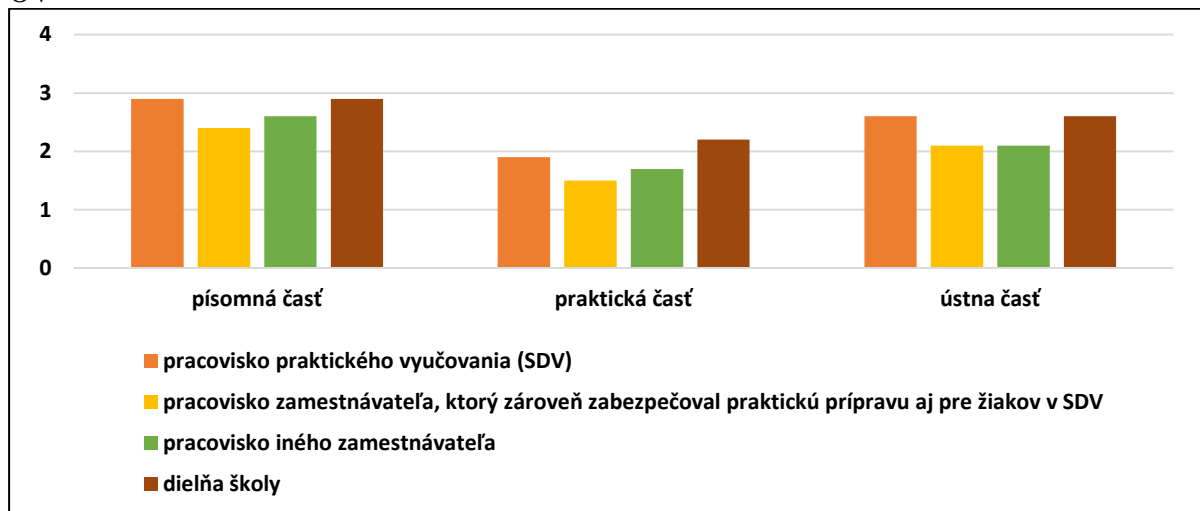
Na základe porovnania **priemerných známok** žiakov sledovaných odborov **z jednotlivých častí ZS** (graf 1) sa zistilo, že najlepšie **výsledky** dosiahli v praktickej časti (*zo sledovaných skupín to boli žiaci realizujúci OV u zamestnávateľov, ktorí zároveň zabezpečovali praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV*), najhorší priemer známok bol preukázaný v písomnej časti (*u žiakov, ktorých miestom výkonu OV boli dielne škôl a u žiakov vzdelávaných v SDV*).

Graf 1 – Porovnanie priemerných známok žiakov z jednotlivých častí ZS

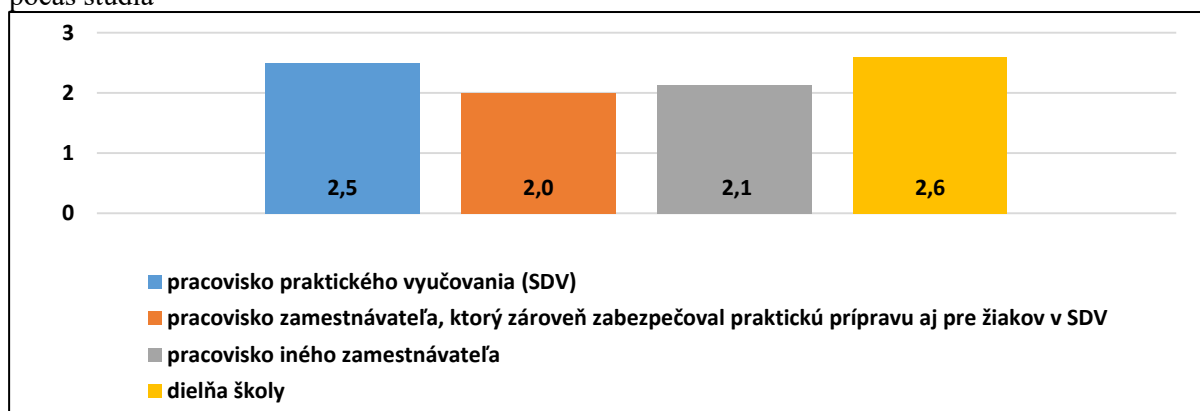
Napriek tomu, že žiaci vzdelávaní v SDV pracovali v rámci praktickej prípravy v reálnych podmienkach, často i na reálnych zákazkách, **prevažne nepreukázali** (graf 2) na praktickej a ústnej časti ZS výrazné rozdiely v úrovni vedomostí, zručností a schopností v porovnaní so žiakmi vzdelávanými mimo SDV a zároveň **nedosiahli** ani v jednej časti ZS lepšiu priemernú známku ako ostatní žiaci (*v ústnej časti ZS dosiahli žiaci v SDV porovnateľné výsledky ako žiaci, ktorých miestom výkonu OV bola dielňa; v praktickej časti dosiahli žiaci pripravovaní v SDV druhé najhoršie výsledky*). Najlepšie výsledky na ZS dosiahli žiaci vykonávajúci OV počas štúdia u zamestnávateľov, ktorí zároveň poskytovali praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV (*na rozdiel od žiakov vzdelávaných v SDV, ktorí mali podmienky na vykonávanie praktickej prípravy porovnateľné*).

Graf 2 – Porovnanie priemerných známok žiakov z jednotlivých častí ZS podľa miesta vykonávania OV

Z celkových dosiahnutých výsledkov (*priemerná známka zo všetkých častí ZS*) žiakov jednotlivých sledovaných skupín (graf 3) je zrejmé, že žiaci zapojení do SDV, ktorí vykonávali odborný výcvik na pracovisku praktického vyučovania, preukázali porovnateľné vedomosti a zručnosti ako žiaci, ktorých miestom výkonu OV boli dielne škôl. Lepšie výsledky dosiahli jednotlivci, ktorí vykonávali OV na pracoviskách zamestnávateľov (*vrátane takých, ktorí zároveň zabezpečovali praktickú prípravu aj pre žiakov v SDV*).

Graf 3 – Porovnanie celkových výsledkov žiakov dosiahnutých na ZS podľa miesta vykonávania OV počas štúdia

Záver

Školy zaistili organizáciu a priebeh všetkých častí ZS bez vážnejších zistených nedostatkov a vytvorili vhodné podmienky na vykonanie skúšky pre všetky sledované skupiny žiakov. Porovnaním výsledkov tematickej inšpekcie zameranej na realizáciu ZS vykonanej v aktuálnom školskom roku a rovnakej inšpekcie realizovanej v minulom školskom roku sa potvrdili zistenia o tom, že žiaci 3-ročných učebných odborov (*absolvovaním ktorých žiak získa stredné odborné vzdelanie*) vzdelávaní počas štúdia v SDV nepreukazujú na záverečných skúškach lepšie výsledky v porovnaní so žiakmi mimo SDV (*v minulom školskom roku dosiahli žiaci v SDV lepšie výsledky len v ústnej časti ZS*). Na základe zistení je možné predpokladať, že tento fakt vyplynul z relatívne nižšej miery selektívnosti pri prijímaní žiakov na vzdelávanie do 3-ročných učebných odborov (*v niektorých učebných odboroch mali zamestnávateľa, podľa ich vyjadrení, obmedzenú možnosť výberu žiakov do SDV z dôvodu nezáujmu žiakov o štúdium v danom odbore, ktorého dôvodom mohlo byť aj*

neposkytnutie komplexných informácií o SDV a jeho výhodách výchovnými či kariérovými poradcami základných škôl – inšpekciami vykonanými v aktuálnom školskom roku v základných školách²⁰ sa zistilo, že takmer polovica žiakov (44 %) na otázku v dotazníku o tom, či im škola poskytla dostatok informácií o duálnom vzdelávaní odpovedala, že poskytnuté informácie o SDV boli nedostatočné; len 8 % z oslovených žiakov sledovaných základných škôl bolo rozhodnutých pokračovať vo vzdelávaní v SDV) alebo z nezáujmu žiakov o vybraný odbor počas štúdia (čo konštatovala prevažná väčšina zástupcov zamestnávateľov).

Finančné benefity (*niekedy nevyplatené z dôvodu vysokej absencie žiakov na vyučovaní alebo nevykonávania produktívnej práce*) poskytované žiakom (aj v SDV) sa javia ako málo motivujúce. Žiaci, podľa ich vyjadrení, preferovali možnosť získať zárobok formou brigádnickej činnosti (*popri štúdiu*) v práci, ktorá je zväčša menej náročná a pre nich finančne výhodnejšia. Horšie výsledky žiakov vzdelávaných v SDV preukázané na ZS a skúsenosti zamestnávateľov získané počas štúdia žiakov sa prejavili aj v ponuke možnosti následne sa zamestnať vo firmách zamestnávateľov. Podľa zistení školských inšpektorov zamestnávateľa ponúkli iba niektorým jednotlivcom, ktorých pripravovali v SDV, možnosť pracovať v ich firme; niektorí z nich však ponuku neprijali z dôvodu nadstavbového štúdia alebo nespokojnosti s platovými podmienkami (*zamestnávateľa následne ponúkli pracovné možnosti aj žiakom, ktorí u nich vykonávali praktickú prípravu mimo SDV*).

Zo zistení školských inšpektorov (*štátna školská inšpekcia vykonala v aktuálnom školskom roku aj tematickú inšpekciu zameranú na realizáciu maturitných skúšok²¹*) vyplynulo, že absolventi vzdelávaní v SDV (*v porovnaní s ostatnými sledovanými skupinami žiakov*) dosiahli výrazne horšie výsledky na ZS (*na základe priemernej známky*) ako na odbornej časti maturitnej skúšky – na ZS nedosiahli ani v jednej časti lepšie výsledky v porovnaní so žiakmi mimo SDV; na maturitnej skúške preukázali absolventi v oboch častiach odbornej zložky lepšie výsledky ako žiaci, ktorí sa nepripravovali v SDV.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom stredných odborných škôl

- sledovať úroveň učenia sa žiakov a vyučovania odborných teoretických predmetov s cieľom poskytovať adekvátnu odbornú teoretickú prípravu v nadväznosti na ciele využívanie nadobudnutých znalostí žiakov pri praktických činnostiach
- zamerať kontrolnú činnosť vo výchove a vzdelávaní
 - na podporovanie motivácie žiakov k učeniu uplatňovaním inovatívnych aktivizačných vyučovacích metód v príslušnom vyučovanom odbore a odbornom zameraní
 - na vytváranie príležitostí k rozvíjaniu komunikačných zručností žiakov, vyjadreniu ich názoru a podnecovaniu k argumentácii
- zabezpečiť poskytovanie informácií o možnosti odborného vzdelávania a prípravy žiakov v systéme duálneho vzdelávania kariérovým poradcom základných škôl, žiakom a ich zákonným zástupcom

Kariérovým poradcom základných škôl

- zabezpečiť poskytovanie informácií o možnosti odborného vzdelávania a prípravy v systéme duálneho vzdelávania žiakom a ich zákonným zástupcom
- zintenzívniť spoluprácu s kariérovými poradcami stredných škôl pripravujúcich žiakov v systéme duálneho vzdelávania

²⁰ Vid' správa – Kvalita služieb poskytovaných v oblasti kariérového poradenstva v základnej škole www.ssiba.sk

²¹ Vid' správa – Realizácia internej časti maturitnej skúšky v SDV – praktickej časti odbornej zložky a teoretickej časti odbornej zložky v SOŠ www.ssiba.sk

Zamestnávateľom

- vyvíjať systematickú informačnú kampaň na podporu systému duálneho vzdelávania zameranú na žiakov a ich zákonných zástupcov
- zintenzívniť spoluprácu s kariérovými poradcami základných škôl pri poskytovaní informácií o systéme duálneho vzdelávania
- spolupracovať pri vypracovávaní učebných osnov odborných predmetov so školou, s ktorou má zamestnávateľ uzatvorenú zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania alebo zmluvu o duálnom vzdelávaní

Centru pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

- zamerať systematickú informačnú kampaň v oblasti systému duálneho vzdelávania na žiakov a ich zákonných zástupcov i na kariérových poradcov základných škôl

Štátnemu inštitútu odborného vzdelávania

- spolupracovať pri vypracovávaní vzdelávacích štandardov odborných predmetov so zamestnávateľmi, ktorí sú zapojení do systému duálneho vzdelávania

Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR

- poskytovať školám komplexné informácie o stave, vývoji a výsledkoch duálneho vzdelávania v SR